

نگاهی به تیم اوکراینی که ۶ سال آزار است نمی‌تواند در شهر خودش میزبان باشد

شاختر، آوارهای که مدام قهرمان می‌شود

مترجم: رسول مجیدی

Rasoul Majidi

وقتی سه‌شنبه این هفته شاختر دونتسک اولین میزبانی‌اش در لیگ قهرمانان این فصل را تجربه می‌کرد، دونتسک، پنجمین شهر پرجمعیت اوکراین شب آرامی را می‌گذراند. هوا به ۱۳ درجه سانتیگراد رسیده بود و مردمان این شهر صنعتی که زمانی استالینو نام داشت، هنوز وارد نزدیکی‌های مرز روسیه و شهر تاریخی استالینگراد واقع شده، نشده بودند. شاختر، معروف‌ترین تیم این شهر قرار بود پذیرای تیم اینترمیلان ایتالیا باشد اما همه طرفداران سعی کرده بودند خودشان را به خانه‌ها و یا کافه‌های کوچکی که اجازه پخش بازی را علی‌رغم شرایط کرونایی دریافت کرده بودند، برسانند. البته آنها که خوش شانس‌تر بودند و از وضع مالی بهتری برخوردار، موفق شده بودند با ۱۰ ساعت رانندگی، مسیر ۷۵۰ کیلومتری دونتسک-کیف را بپیمایند و یا با پرواز به پایتخت اوکراین بروند. شاختر ۶ سال آزار است که موفق نشده در ورزشگاه تازه تأسیس‌اش که در سال ۲۰۰۹ افتتاح شد و حتی میزبان نیمه‌نهایی یورو ۲۰۱۲ هم بود، از رقابیش پذیرایی کند و علی‌رغم قهرمانی‌های متعدد در فوتبال اوکراین در این سال‌ها، از سال ۲۰۱۴ هرگز جلوی تماشاگران خودی در دونتسک به میدان نرفته!

در سال ۲۰۱۴ اوکراین صحنه تظاهرات مردمی شد و وضعیت این کشور دچار تحول. ویکتور یانکوویچ، رئیس‌جمهور شرق‌گرای اوکراین در آن سال مورد اعتراض مردم قرار داشت و در آخر هم از سوی مجلس از سمت ریاست جمهوری برکنار شد اما روسیه اعتقاد داشت این انقلاب چیزی شبیه به کودتاست و برکناری رئیس‌جمهور نزدیک به خودش را غیرقانونی می‌دانست. در پی این اتفاقات، نیروهای نظامی روسی وارد شبه‌جزیره جنوبی و خودمختار کریمه اوکراین که شهروندان روسی بسیاری دارد،

شدند و دلیل این کار را حفظ امنیت شهروندان روسی این شبه‌جزیره اعلام کردند. ترکشش هم به شاختر دونتسک خورد. مردم شرق اوکراین از جمله بسیاری از ساکنان لوهانسک و دونتسک که در نزدیکی‌های مرز روسیه قرار دارند، ترجیح می‌دهند روابط این کشور با روسیه خوب باشد. در این منطقه عده زیادی جدایی طلب قرار دارند که می‌خواهند به روسیه بپیوندند. بعد از جنگ کریمه، اوضاع در دونتسک و اطراف بهم ریخت و این شهرها با ارتش اوکراین وارد جنگ شدند. نتیجه: بمباران دونتسک و آواره شدن تیم شاختر.

این تیم که توسط رینات اخمتوف، ثروتمندترین مرد اوکراین مدیریت می‌شود، مجبور شد برای ۲ سال به لقیف نقل مکان کند؛ شهری در غرب اوکراین که ۱۲۰۰ کیلومتر با دونتسک فاصله داشت.

در این ۲ سال حتی ورزشگاه خانگی شاختر یعنی دنباس آرن‌ا که با هزینه‌ای ۴۰۰ میلیون دلاری ساخته شده، بمباران شد تا امیدهای بازگشت شاختر به خانه کم شود. شاختر که مانده دونتسک برای مردم اوکراین یادآور دوران شوروی است و به طبقه کارگر و کارکنان معدن اوکراین تعلق دارد، در غرب اوکراین که فرهنگی متفاوت دارد، احساس خوبی نداشت و موفق شد در سال ۲۰۱۶ به خارکیف برود. شهری که تنها ۳۰۰ کیلومتر با دونتسک فاصله داشت و این شرایط را برای آنها بهتر می‌کرد. فرهنگ خارکیف شرقی بود و کارگران بیشتری در آن زندگی می‌کردند ضمن اینکه خیلی از مردمی که در جریان جنگ آواره شده بودند در این شهر زندگی می‌کردند و شاختر از سال ۲۰۱۶ عادت کرد در ورزشگاه متالیزت این شهر را رقابیش پذیرایی کند.

البته آنها خیلی وقت‌ها تمرینات‌شان را در کیف که امکانات بهتری داشت، برگزار می‌کردند و فقط برای بازی‌ها به نزدیکی‌های خانه باز می‌گشتند. لباس شاختر، نارنجی و مشکی رنگ است. رنگ لباس درست از روی لباس کارگران برداشته شده. وقتی که آنها از معدن برمی‌گردند لباس‌شان مملو از دود و لکه‌هایی به این رنگ است.

تماشاگران شاختر هم خیلی وقت‌ها با کلاه‌های معدن به ورزشگاه می‌آیند که حالا به نماد شاختر تبدیل شده.

این باشگاه البته در این سال‌ها چند باری مجبور شده برای بار سوم ورزشگاه خانگی‌اش را عوض کند. از جمله در سال ۲۰۱۸ وقتی روسیه دو کشتی اوکراینی را در نزدیکی‌های خارکیف توقیف کرد و فضا امنیتی شد. دولت اوکراین حکومت نظامی در بعضی از مناطق از جمله خارکیف اعلام کرد و آنها مجبور شدند به ورزشگاه المپیک کیف نقل مکان کرده و از رقبای اروپایی پذیرایی کنند. شاختر در آن اوایل نقل مکان به خارکیف هم مشکلاتی داشت از جمله بعد از گم شدن هواپیمای مالزیایی در نزدیکی‌های دونتسک، یوفا دستور داده بود هیچ تیم اروپایی در نزدیکی‌های منطقه مورد نظر که شامل خارکیف هم می‌شد، سفر نکند.

در اوایل بهار اما سرانجام مدیران شاختر تصمیم گرفتند هم زمین‌های تمرینی و هم دفتر باشگاه را به طور کلی به کیف منتقل کنند و حالا از ابتدای این فصل شاختر در ورزشگاه المپیک کیف از میهمانش پذیرایی می‌کند. این تصمیم قاعدتاً حاوی پیام‌هایی سیاسی هم می‌تواند باشد. رینات اخمتوف، مالک باشگاه ارتباطات بسیار نزدیکی با یانکوویچ، رئیس‌جمهور سرنگون شده در سال ۲۰۱۴ داشت. او تا آخرین نفس با یانکوویچ هم‌پیمان ماند اما وقتی سرنگون شد، به دولت جدید هم دست دوستی دراز کرد. در کیف خیلی‌ها این اقدام را دیر ارزیابی کردند و او را همچنان هم‌پیمان با یانکوویچ می‌دانند. بخصوص اینکه اخمتوف در دونتسک که حالا تحت کنترل جدایی‌طلبان است، محبوبیت بالایی دارد و یکی از دلایل پیشرفت این شهر را حضور اخمتوف می‌دانند.

چند سال پیش وقتی از سوی یکی از مراکز دولتی تی‌شرت‌هایی برای جانبازان ارتش اوکراین که در جریان جنگ داخلی سال ۲۰۱۴ مصدوم شده بودند، تهیه شد، ۱۷ تیم از ۱۸ تیم لیگ اوکراین آن را قبل از بازی‌ها به تن کردند و فقط تیم شاختر حاضر نشد از این تی‌شرت‌ها استفاده کند. آن موقع حتی فدراسیون فوتبال اوکراین را برای کنار گذاشته شدن شاختر تحت فشار قرار دادند اما این تیم که حالا یکی از مدعیان اصلی لیگ است و حتی دینامو کیف با سابقه را

کنار زده، همچنان در لیگ باقی ماند.

حتی در سال ۲۰۱۴ و اوج درگیری‌های شرق اوکراین

هم شاختری‌ها حاضر نشده بودند لباس‌هایی در حمایت از ارتش کشور بپوشند و همه اینها بدبینی را نسبت به فعالیت‌های اخمتوف و تیمش زیاد کرده. و البته برای باشگاه طرفداران زیادی در شرق اوکراین به همراه داشته. شاختر در سال‌های گذشته و به دلیل درگیری‌ها نتوانسته روی آکادمی جوانان باشگاهش سرمایه‌گذاری مناسبی کند اما به جای آن استعدادیاب‌های فراوانی در آمریکای جنوبی و بخصوص برزیل استخدام کرده تا جوان‌هایی را از این کشور به اوکراین منتقل کنند. تیم فعلی دست‌کم ۱۲ بازیکن با اصالت برزیلی دارد!

در سال‌های گذشته یکی از درآمدهای اصلی باشگاه همین پیدا کردن برزیلی‌ها و بعد فروختن آنها به تیم‌های بزرگ‌تر در اروپا بوده. بازیکنانی مثل فرناندینیو که در سیتی بازی می‌کند یا ویلیان که الان در آرسنال است و داگلاس کاستی بایرن و حتی فرد منچستر یونایتد، ابتدا در شاختر بود که به فوتبال اروپا معرفی شدند و باشگاه در این سال‌ها موفق شده ۲۰۰ میلیون دلار از این راه درآمد کسب کند.

شاختر در دوران شوروی هم مثل الان در موقعیت اپوزوسیون قرار داشت و حزب کمونیست فوتبالیست‌های شناخته شده و عضو حزب را مجبور می‌کرد در تیم دینامو کیف بازی کنند و همین باعث ضعیف شدن تیم دونتسکی بود اما بعد از کشته شدن رئیس باشگاه در جریان بمباران ورزشگاه شریاکوف در سال ۱۹۹۵ و روی کار آمدن اخمتوف ثروتمند همه چیز برای آنها تغییر کرد. در سال ۲۰۰۲ شاختر اولین مربی خارجی‌اش یعنی اسکالا که قبلاً در اینتر میلان بازی کرده بود را به خدمت گرفت و ۶ ماه بعد اولین قهرمانی‌اش در لیگ اوکراین را جشن گرفت. آنها از آن سال به بعد ۱۲ بار دیگر قهرمان شده‌اند. از جمله ۴ سال اخیر به صورت پشت سرهم. این تیم حتی یکبار در سال ۲۰۰۹ قهرمان یوفا هم شد تا نشان دهد در مسیری تازه قرار گرفته. مسیری که حتی جنگ سال ۲۰۱۴ اوکراین با روسیه و دور شدن این تیم از خانه‌اش هم نتوانست باعث انحراف از ادامه موفقیت‌های باشگاه شود. آنها فعلاً در گروهی که اینتر و رئال و گلاباخ قرار دارند، بعد از ۲ هفته بازی در صدر هستند.